

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA
Puhelin 029 56 42611
Faksi 029 56 42760
Sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

Päätös

1 (7)

Antopäivä	Päätösnumero
20.6.2017	17/0261/1
	Diaarinumero
	01626/16/2299

Asia Kunnallisvalitus

Muutoksenhakija Olli Sahimäki, Ähtäri

Päätös, johon on haettu muutosta**Viranomainen**

Ähtäriin kaupunginvaltuusto

Päivämäärä

14.11.2016 § 77

Ähtäriin kaupunginvaltuusto on 14.11.2016 § 77 päättänyt, että Ähtäriin Eläinpuisto Oy:n edullisimmasta rahoituslaitoksesta ottamalle 986.000 euron lainalle myönnetään kaupungin omavelkainen takaus. Takaus myönnetään lainapääomalle, koroille ja viivästyskoroille. Takauksesta peritään 0,95 %:n suuruinen takausprovisio.

Omavelkaisen takausanomuksen perusteena olivat Nordia Management Oy:n pääomalaina hotelli Mesikämmenelle, Mesikämmenen osakeostot, Naava Chaletin osakkeen 1/3 osuus ja lyhytaikaisella lainoituksella rahoitettuja kotieläin-tilan rakentamiskustannuksia.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Olli Sahimäki on vaatinut kaupunginvaltuuston päätöksen kumoamista.

Lisäksi Sahimäki on vaatinut, että Hotelli Mesikämmen Oy:n osakkeista keväällä 2016 tehty kauppa, jossa Ähtäriin Eläinpuisto Oy:n omistusosuus hotellista nousi merkittävästi, on purettava ja että Ähtäriin kaupungin on luovuttava Ähtäriin Eläinpuisto Oy:n osakkuudesta.

Vaatimusten perusteet

Kaupunginvaltuuston päätös on kumottava kuntalain vastaisena.

Ähtäriin kaupunginvaltuusto oli 8.2.2016 § 3 päättänyt Ähtäriin Eläinpuisto Oy:n ja Hotelli Mesikämmen Oy:n mahdollisen osakekaupan periaatteellisesta

hyväksymisestä. Tämä kaupunginvaltuuston päätös, joka on kuntalain vastainen ja josta Sahimäki on valittanut hallinto-oikeuteen, ei ollut lainvoimainen kun kaupunginvaltuusto on valituksenalaisella päätöksellä myöntänyt kaupungin omavelkaisen takauksen. Osakkeiden omistus siirtyi 1.4.2016 Ähtärin Eläinpuisto Oy:lle. Kyseisen kaupan kiireellinen toteutus herättää kysymyksiä kaupan motiivista, koska hotellin omavaraisuus oli selvässä laskussa ja todella huono.

Hotelli Mesikämmen Oy:n osakkeista tehty kauppa, jossa Ähtärin Eläinpuisto Oy:n omistusosuus hotellista nousi merkittävästi, on purettava, koska valtuuston periaatepäätös ei ollut lainvoimainen ja päätös on kuntalain vastainen.

Ähtärin kaupunki omistaa 99 prosenttia Ähtärin Eläinpuisto Oy:n osakkeista. Eläinpuiston omavaraisuusaste on todella huono. Vuonna 2014 se oli -40,50 ja vuonna 2015 se oli -13,00. Lisäksi oman pääoman vähäisyys rikkoo osakeyhtiölakia. Toiminta pyörii ulkoisen rahoituksen, Ähtärin kaupungin, turvin. Eläinpuiston toiminta viime vuosina on ollut tappiollista ja silloinkin, jos tulos on ollut plussalla, kannattavuus on ollut välttävällä tasolla. Yhtiöllä lienee ollut velkaa vuoden 2016 alussa muutama miljoonaa euroa.

Omavelkaisen takausanomuksen perusteena ovat olleet Nordia Management Oy:n pääomalaina Hotelli Mesikämmen Oy:lle, Mesikämmenen osakeostot, Naava Chaletin osakkeen 1/3 osuus ja kotieläntilan rakentamiskustannuksia. Näistä kaikista puuttuvat hintatiedot. Veronmaksajilla on oikeus tietää mihin heidän takauksiaan käytetään. Hotellista ei ole esitetty liiketoiminnan kehittämissuunnitelmaa, jolla toiminnasta tulisi kannattavaa. Hotellin talousluvut ovat huonot, esimerkiksi omavaraisuusaste on -4. Hotellia rasittaa 40 vuoden ikä, joten mittavien korjaustoimenpiteiden tarve on ilmeinen. Korjauksiin liittyvistä kustannuksista ei ole annettu arviota.

Kunnan itsehallinnollisiin tehtäviin kuuluu kuntalaisten edun ja hyvinvoinnin edistäminen. Tehtäviin ei kuulu puhtaasti kaupallinen ja teollinen toiminta. Majoitustoiminta ja eläinpuisto edustavat puhtaasti kaupallista toimintaa. Ähtärin Eläinpuisto Oy:n ja Hotelli Mesikämmen Oy:n omistamista ei voida perustella edes sijoitustoiminnalla, koska talousluvut ovat huonot molemmissa yhtiöissä. Lisäksi yksityisillä yrittäjillä täytyy olla yhtäläiset mahdollisuudet harjoittaa majoitustoimintaa.

Ähtärin kaupunki kuuluu tai on lähellä kriisikuntiin kuulumista. Alijäämää on kertynyt yli 6 miljoonaa euroa, joten ei ole mitenkään perusteltua, että kaupunki harjoittaa puhtaasti kaupallista toimintaa, joka on tappiollista ja sisältää isot riskit. Matkailutoimintaa on rahoitettu merkittävässä määrin vuosien kuluessa kaupungin veronmaksajien toimesta. Samanaikaisesti terveystalvuuksia on heikennetty ja koulut vaatisivat mittavia korjauksia kosteusvaurioiden vuoksi.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Ähtärin kaupunginhallitus on kaupunginvaltuuston puolesta antanut valituksen johdosta lausunnon, jossa kaupunginhallitus on esittänyt valituksen hylkäämistä.

Ähtärin Eläinpuisto Oy:n omavelkaisen takausanomuksen hyväksymisen pe-

rusteena on ollut lyhytaikaisten lainojen siirtäminen pitkäaikaisiin lainoihin. Kirjanpidollisesti taseessa olevan lyhytaikaisen vieraan pääomaerän siirtämisestä pitkäaikaiseen pääomaerään. Tämä on riskien hallinnan näkökulmasta perusteltavissa, koska silloin pienennetään muun muassa korkoriskiä kiinnittämällä lainan korko pitempiaikaiselle korolle. Lisäksi takauspäätöksen perusteena olleet hankkeet ovat pitkäaikaisia sijoituksia kiinteistöihin, jotka kirjataan taseeseen omaisuuseriin eivätkä siis ole suoraan käyttötalouspuolen menoja.

Kaupunginvaltuuston myöntämän takauksen suuruus on 986.000 euroa. Kun tätä summaa suhteutetaan Ähtärin kaupungin talouteen, niin kaupungin taseen loppusumma vuoden 2015 tilinpäätöksessä on 38,8 miljoonaa euroa ja konsernitaseen loppusumma on 70,6 miljoonaa euroa. Lisäksi Ähtärin kaupungin toimintakulut olivat 43,4 miljoonaa euroa ja konsernitilinpäätöksen toimintakulut 70,9 miljoonaa euroa.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien määräysvallassa. Ähtärin Eläinpuisto on perustettu 9.2.1971 ja ollut koko tämän ajan pääosin Ähtärin kaupungin omistama, joten omavelkaisen takauksen myöntäminen on tämä lainkohta huomioiden mahdollista.

Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Ähtärin kaupungin elinvoimaohjelman tärkeänä osa-alueena on matkailu, johon liittyy muun muassa kaupungin tytäryhtiön Ähtärin Eläinpuisto Oy:n toiminnan kehittäminen. Tämä Ähtärin kaupungin strateginen linjaus palvelee kaikkia Ähtärin matkailuyrityksiä sekä alueen suurimpia perhematkailukohteita. Toiminnallisesti Ähtärin Eläinpuisto Oy keskittyy myös eläinsuojelutyön ja uhanalaisten lajien suojelutyön teemoihin ja omaa siinä työssä pitkät perinteet.

Kaupunginvaltuuston päätös Hotelli Mesikämmen Oy:n osakkeiden ostosta oli periaatepäätös, joka on toiminut omistajan ohjauksena Ähtärin Eläinpuisto Oy:n hallitukselle ollen valmistelua eikä liity nyt kyseessä olevaan päätösaasiaan.

Hotelli Mesikämmen Oy, Nordia Management Oy ja Ähtärin Eläinpuisto Oy eivät ole käyttäneet niille varattua tilaisuutta antaa selitys asiassa.

Olli Sahimäki on antanut asiassa vastineen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus jättää tutkimatta Sahimäen vaatimukset siitä, että Ähtärin kaupungin Hotelli Mesikämmen Oy:n osakkeista keväällä 2016 tekemä kauppa on purettava ja että kaupungin on luovuttava Ähtärin Eläinpuisto Oy:n osakkuudesta.
2. Hallinto-oikeus kumoaa kaupunginvaltuuston päätöksen 14.11.2016 § 77.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Muutoksenhakijan vaatimusta siitä, että Ähtärin kaupungin Hotelli Mesikämmen Oy:n osakkeista keväällä 2016 tekemä kauppa on purettava ei voida tutkia nyt käsillä olevasta Ähtärin kaupunginvaltuuston päätöksestä 14.11.2016 § 77 tehdyn kunnallisvalituksen yhteydessä.

Ähtärin Eläinpuisto Oy:n osakkuudesta luopumista koskevan vaatimuksen tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

2. Pääasia

Kuntalain (410/2015) 7 §:n 1 momentin mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetty tehtävät. Pykälän 2 momentin mukaan kunta voi sopimuksen nojalla ottaa hoitaakseen muitakin kuin itsehallintoonsa kuuluvia julkisia tehtäviä.

Kuntalain (410/2015) 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kaupunginvaltuusto on myöntänyt omavelkaisen takauksen kaupungin määräämisvallassa olevan Ähtärin Eläinpuisto Oy:n pitkäaikaiselle 986.000 euron määräiselle lainalle, jolla yhtiön lyhytaikaisia lainoja muutetaan pitkäaikaiseksi lainaksi. Se seikka, että kaupunginvaltuuston päätös 8.2.2016 § 3 koskien Ähtärin Eläinpuisto Oy:n ja Hotelli Mesikämmen Oy:n osakekaupan periaatteellista hyväksymistä ei ollut lainvoimainen valituksenalaista päätöstä tehtäessä, ei ole ollut esteenä päätökselle. Kun otetaan huomioon asiassa esitetty selvitys koskien matkailun ja eläinpuiston toiminnan huomattavaa merkitystä Ähtärin kaupungille ja kaupungin takaaman lainan käyttötarkoitus, voidaan katsoa omavelkaisen takauksen myöntämisen sinänsä voivan kuulua kaupungin toimialaan.

Kyseessä on taloudellisesti merkittävä sitoumus Ähtärin kaupungin taloudellisiin voimavaroihin nähden. Kun kaupunginvaltuusto on myöntänyt omavelkaisen takauksen ilman riittävän kattavia vastavakuuksia, hallinto-oikeus katsoo, että takauksen myöntämiseen valtuuston päättämällä tavalla sisältyy kuntalain 129 §:n 1 momentissa tarkoitettu merkittävä taloudellinen riski. Valituksenalainen kaupunginvaltuuston päätös on tämän vuoksi lainvastainen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut sekä kuntalaki (365/1995) 90 §

Päätöksestä ilmoittaminen

Tästä päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä Kun (07.07).

Diaarinumero

01626/16/2299

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Jorma Niemitalo,
Kristiina Kerttula ja Jan-Erik Salo.

Jorma Niemitalo

Kristiina Kerttula

Jan-Erik Salo

Hallinto-oikeuden esittelijä

Anna-Lena Bernas

Toimituskirjan antaja:

Hanna-Maria Haapamäki
ma. lainkäyttösihteeri

Diaarinumero
01626/16/2299

Jakelu

Päätös maksutta	Olli Sahimäki
Jäljennös maksutta	<u>Ähtärin kaupunginhallitus</u> Ähtärin Eläinpuisto Oy

H-MH

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta **korkeimmalta hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitusaika, joka on 30 päivää, luetaan siitä päivästä, jona ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien ilmoitustaululla, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Sijaistiedoksiannossa päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä todistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettavan valituskirjelmän tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa tai ellei sähköisesti toimitettavassa asiakirjassa ole selvitystä asiamiehen toimivallasta.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Puh.nro: 029 56 40200

Telefax: 029 56 40382

S-posti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00-16.15